2026/1774

20.7.2026

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2026/1774,

13. juuli 2026,

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) peanõukogus seoses Ameerika Ühendriikide taotlusega teha WTO erand, et pikendada AGOA programmi kehtivust, ning seoses arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepingu inkorporeerimisega WTO lepingu 4. lisasse

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Liit sõlmis Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamist käsitleva Marrakechi lepingu (edaspidi „WTO leping“) nõukogu otsusega 94/800/EÜ ([1]) ning see jõustus 1. jaanuaril 1995.

(2) WTO lepingu IX artikli lõigetes 3 ja 4 on sätestatud WTO lepingu lisades 1A, 1B ja 1C sisalduvate mitmepoolsete kaubanduslepingute ja nende lisadega seotud erandite tegemise kord.

(3) 30. novembril 2015 tegi WTO Ameerika Ühendriikidele erandi otsuse WT/L/970 alusel, mis võimaldas Ameerika Ühendriikidel kohaldada tollimaksuvabastust abikõlblike toodete suhtes, mis on pärit Aafrika kasvu ja võimaluste akti (AGOA) kohaselt kindlaks määratud Sahara-taguse Aafrika soodustatud riikidest. See erand aegus 30. septembril 2025. Nõukogu otsusega (EL) 2015/1942 ([2]) toetas liit Ameerika Ühendriikide eelmist taotlust teha WTO erand AGOA programmi kehtivuse pikendamiseks.

(4) WTO lepingu IX artikli lõike 3 alusel esitasid Ameerika Ühendriigid taotluse (G/C/W/893) teha kuni 31. detsembrini 2026 erand tema kohustustest, mis tulenevad 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe I artikli lõikest 1 ja XIII artikli lõigetest 1 ja 2, ulatuses, mis on vajalik, et võimaldada Ameerika Ühendriikidel jätkuvalt kohaldada AGOA programmi kohaselt kindlaks määratud Sahara-taguse Aafrika soodustatud riikidest pärinevate abikõlblike toodete suhtes tollimaksuvabastust.

(5) Ameerika Ühendriikide WTO eeskirjadest erandi tegemise taotluse toetamine ei mõjutaks negatiivselt ei liidu majandust ega kaubandussuhteid erandi saajatega. Peale selle toetab liit üldiselt meetmeid, millega leevendatakse vaesust ja edendatakse soodustatavates riikides stabiilsust ning kestlikku majandusarengut.

(6) Seetõttu on asjakohane määrata kindlaks liidu nimel WTO peanõukogus võetav seisukoht seoses Ameerika Ühendriikide taotlusega teha WTO erand, et pikendada AGOA programmi kehtivust kuni 31. detsembrini 2026 ning seoses Ameerika Ühendriikide iga võimalikku hilisema sarnase eranditaotlusega selliseks pikendamiseks, mis ei tohiks kesta kauem kui 30. septembrini 2030, arvestades enam kui kümme aastat kestnud pidevat tollimaksuvabastust AGOA programmi kohaselt kindlaks määratud Sahara-taguse Aafrika soodustatud riikidest pärinevate abikõlblike toodete suhtes, ja Ameerika Ühendriikide esitatud eranditaotluse (G/C/W/893) lühikest ajavahemikku ning kooskõlas hea halduse põhimõttega.

([1]) Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsus 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1994/800/oj).

([2]) Nõukogu 26. oktoobri 2015. aasta otsus (EL) 2015/1942, millega määratakse kindlaks Maailma Kaubandusorganisatsiooni peanõukogus Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Ameerika Ühendriikide taotluse kohta teha WTO eeskirjadest erand, et pikendada AGOA programmi kehtivust (ELT L 283, 29.10.2015, lk 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1942/oj).

(7) Läbirääkimised arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise lepingu (edaspidi „hõlbustamise leping“) üle algasid ametlikult 2020. aasta septembris ja viidi lõpule 2023. aasta juulis. Algatusse on kaasatud valdav enamus WTO liikmeid, kellest enamik on arenguriigid ja vähim arenenud riigid. Hõlbustamise leping kehtestab läbipaistvuse, haldusmenetluste sujundamise ja riigisisese regulatiivse sidususe reeglid, mida kohaldatakse kõigi majandussektorite suhtes kõigi investeerimistegevusega seotud meetmete puhul. Hõlbustamise leping esitati mõnepoolse lepinguna, mis inkorporeeritakse WTO asutamislepingu 4. lisasse. Liit toetas sellist inkorporeerimist Maailma Kaubandusorganisatsiooni 13. ministrite konverentsil ja sellele järgnenud peanõukogu kohtumistel.

(8) WTO lepingu IV artikli lõike 2 kohaselt täidab ministrite konverentsi kohtumiste vahelisel ajal tema funktsioone peanõukogu. Kui enne järgmist WTO ministrite konverentsi tuleb mõnel peanõukogu istungil teha otsus inkorporeerida hõlbustamise leping WTO lepingu 4. lisasse, peaks liidu nimel võetav seisukoht olema sellise inkorporeerimise toetamine.

(9) Liit toetas ka 14. ministrite konverentsil (WT/MIN(26)/W/5/Rev.1) hõlbustamise lepingu inkorporeerimist WTO lepingu 4. lisasse. Ühtki sellekohast ministrite otsust siiski vastu ei võetud.

(10) Seetõttu on asjakohane määrata kindlaks liidu nimel WTO peanõukogus võetav seisukoht seoses hõlbustamise lepingu lisamisega WTO lepingu 4. lisasse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liit nõustub WTO erandi andmisega, mis võimaldab Ameerika Ühendriikidel jätkata 1. oktoobrist 2025 kuni 31. detsembrini 2026 ja edasisteks ajavahemikeks kuni 30. septembrini 2030 Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) peanõukogus AGOA programmi kohaselt kindlaks määratud Sahara-taguse Aafrika soodustatud riikidest pärinevate abikõlblike toodete suhtes tollimaksuvabastust.

Artikkel 2

Liit lepib igal peanõukogu istungil enne järgmist WTO ministrite konverentsi kokku WTO otsuse eelnõus, millega inkorporeeritakse arenguks vajalike investeeringute hõlbustamise leping (edaspidi „hõlbustamise leping“) WTO lepingu 4. lisasse, tingimusel et lisatav sõnastus on identne WTO dokumendis WT/MIN(26)/W/5/Rev.1 esitatud sõnastusega.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 13. juuli 2026

Nõukogu nimel

eesistuja

K. KALLAS